

POLITIEACADEMIE

Jaarverslag 2024

Raad van Advies

Politieacademie

Wettelijke taak en samenstelling Raad van Advies

De Politieacademie heeft een Raad van Advies (artikelen 77 tot en met 80 Politiewet 2012). De Raad van Advies is een intern adviesorgaan: hij adviseert de directeur van de Politieacademie en zijn plaatsvervanger over de taakuitvoering door de Politieacademie. De Raad van Advies hanteert de maatschappelijke opdracht van de Politieacademie als uitgangspunt voor zijn advisering. De Raad van Advies bestaat uit vijf leden, waaronder de voorzitter. De voorzitter en de leden worden benoemd, herbenoemd, geschorst en ontslagen bij Koninklijk Besluit voor een periode van vier jaar. Bij de samenstelling van de Raad van Advies van de Politieacademie wordt ervoor zorggedragen dat deskundigheid op het terrein van de politie, onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is geborgd. De Raad van Advies is een formeel orgaan van de Politieacademie in de zin van de Kaderwet ZBO's. Dat heeft onder meer tot gevolg dat de Raad van Advies een jaarverslag opstelt en aan de Minister toezendt.

De Kaderwet geeft géén regels voor de vorm of inhoud van het jaarverslag van de Raad van Advies.

Profiel Raad van Advies Politieacademie

De voordracht en de benoeming van de voorzitter en de vier leden komt tot stand op basis van het volgende, door de directeur van de Politieacademie opgemaakte profiel:

- de Raad van Advies heeft vijf leden, met onderlinge synergie, waaronder een gezaghebbend voorzitter
- de leden zijn afkomstig uit de Politie, het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek
- de leden vertegenwoordigen een scala van invalshoeken op de strategische thema's van de PA
- de leden van de Raad van Advies worden gevraagd en benoemd op basis van zowel hun (bestuurlijke) achtergrond en ervaring als hun persoonlijke eigenschappen en competenties
- de Raad is maatschappelijk betrokken en divers samengesteld
- de Raad van Advies is inspirerend, prikkelend en ondersteunend en is een klankbord voor de directie van de Politieacademie voor hun vragen en dilemma's
- de Raad van Advies heeft de blik op de horizon, en heeft daarnaast oog voor het actuele krachtenveld en de actuele maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de taken van de Politieacademie.

Samenstelling Raad van Advies op 31 december 2024

De RvA bestaat uit vijf leden. De RvA was per 31 december 2024 als volgt samengesteld:

Dhr. mr. J. van der Vlist	voorzitter
Mevr. drs. C. Six	lid
Mevr. drs. M.E. Verkuijlen	lid
Dhr. drs. M.R. Daniel	lid
Dhr. dr. mr. H.M. de Jong	lid

Mevrouw Verkuijlen is bij KB per 1 oktober 2024 benoemd op de vacature die mevrouw Riemersma in de loop van 2024 achterliet doordat zij niet opteerde voor een 2e zittingstermijn. De Raad van Advies en de directie zochten ter vervulling van deze vacature, binnen het totale profiel, naar een kandidaat uit de (bestuurlijke) onderwijswereld, in het bijzonder het Middelbaar beroepsonderwijs (MBO). Ook was er een voorkeur voor een vrouwelijke kandidaat gezien de totale samenstelling van de Raad. Ter vervulling van de vacature hebben de Raad en de directie gericht gezocht naar belangstellenden-gegadigden onder MBO-bestuurders, waarna begin september 2024 met een beperkt aantal gegadigden gesproken is door een selectiecommissie van leden van de Raad en de directie. De conclusie was dat mevrouw Verkuijlen in ruime mate voldoet aan het profiel en dat ze daarnaast beschikt over ruime ervaring in leidinggevende rollen binnen de Politie, wat een unieke combinatie (onderwijs én Politie) oplevert.

Per 1 januari 2025 eindigt de tweede en laatste zittingstermijn van de heer Van der Vlist als lid,

tevens voorzitter.

In het laatste kwartaal van 2024 heeft de heer Van der Vlist na overleg met de Raad het voorzitterschap geleidelijk overgedragen aan de heer De Jong.

(Neven)functies leden Raad van Advies op 31 december 2024

De Raad van Advies heeft in het Reglement Raad van Advies bepaald dat het jaarverslag van de Raad een overzicht bevat van de (neven)functies van de voorzitter en de leden. De voorzitter en de leden van de Raad van Advies bekleden geen functies die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van het lidmaatschap van de Raad of de vertrouwelijkheid. Op 31 december 2024 bekleedden de leden de volgende functies.

Dhr. mr. J. van der Vlist, voorzitter

Hans van der Vlist CCC (commissaris, consultant, coach)

Voorzitter Audit adviescommissie UWV

Lid Raad van Commissarissen Parnassia Groep

Voorzitter Stichting Leenrecht

Voorzitter Stichting Geschillen Instantie Pensioenfondsen

Mevr. drs. M. Verkuijen

Voorzitter College van Bestuur MBO Amersfoort

Voorzitter Bestuur Play And Learn

Lid bestuur Rainforest Projects

Mevr. drs. C. Six

Directeur ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum

Dhr. drs. M.R. Daniel

Lid Raad van Commissarissen Circulus Berkel

Lid Raad van Toezicht Fier

Lid Commissie van Beroep Examens Politieacademie

Voorzitter stichting "Christian Children"

Dhr. dr. mr. H.M. de Jong

Voorzitter Raad van Toezicht van ZAAM (VO-Amsterdam)

(waarnemend) bestuursvoorzitter Regieorgaan SIA (NWO-fonds praktijkgericht onderzoek) tot 1 juli 2024

Lid programmaraad Nationale Wetenschapsagenda (NWA) tot 1 juli 2024

Hoofdredacteur tijdschrift Th&Ma

Voorzitter commissies Instellingstoets Kwaliteitszorg NVAO

Bijeenkomsten, thema's en adviezen 2024

In 2024 vonden drie bijeenkomsten van de Raad van Advies (hierna: RvA) plaats:

- *Op 19 maart, op de PA-concernlocatie in Apeldoorn*

Met als thema de duiding van - en het vervolg op - de 5 jaars ZBO-evaluatie (rapport Dialogic).

- *Op 4 juni, op de PA-concernlocatie in Apeldoorn*

Met als thema de invulling van de professionele beroepsidentiteit binnen de Politieopleidingen die toeleiden tot het Politievak.

- *Op 3 oktober, op de PA- en Korpslocatie in Den Haag (De Yp)*

Met als thema de dilemma's rond de praktijkbegeleiding van aspiranten, aangezien de PA enerzijds verantwoordelijk is voor het werkend leren, en tegelijkertijd afhankelijk van het Korps wat betreft de

kwantiteit en kwaliteit van de begeleiding.

Werkbezoeken zijn bedoeld om de RvA-leden, die zich immers op enige afstand van de organisatie bevinden, meer feeling te geven met de organisatie en een betere informatiepositie. Dat geeft meer context aan de adviesvragen van de directie aan de RvA. Voorafgaand aan de bijeenkomst van 4 juni kreeg de RvA een inkijk bij het Vakspecialistisch Onderwijs (VPO) met als specifiek thema hoe de sector VPO met zijn opleidingsaanbod de transitie van de Landelijke Eenheid naar 2 nieuwe eenheden (LO en LX) ondersteunt. Daarbij kwam onder meer aan de orde de VPO-ondersteuning van de opbouw van een nieuw Werken onder Dekmantel (WOD), van Datagedreven Werken, van de stelselherziening Bewaken, Beschermen en Beveiligen (BB&B) en van de ontwikkeling van nieuw leiderschap bij de nieuwe eenheden. Het thema werd ingeleid door het sectorhoofd VPO en de twee betrokken VPO-teamchefs.

De RvA had bij de zelfevaluatie eind 2023 aangegeven behoefte te hebben om bij zijn werkbezoeken wat verder te kijken dan alleen de PA, met name bij Korpsonderdelen die raken aan vaardigheidstraining, aan begeleiding en aan leren en ontwikkelen. Voorafgaand aan de RvA-bijeenkomst van 3 oktober bracht de RvA 's middags een werkbezoek aan de afdeling Operationele Begeleiding en Training (OBT) van de eenheid Den Haag ("de Yp"). Het programma van dit werkbezoek bestond uit een mix van meerdere OBT-onderdelen met onder meer specifieke aandacht voor de onderwerpen trajectbegeleiding en Leren en Ontwikkelen.

De Raad van Advies is een intern adviesorgaan, met interne adviezen aan de directie van de Politieacademie. Eens in de zoveel jaar ziet de RvA aanleiding om een openbaar advies uit te brengen. In 2023 bracht de RvA een openbaar advies uit over de impact van de vraag van de Korpsleiding (KL) om – kort na de invoering van de vernieuwde basispolitieopleiding PO 21 met 2 uitstroomprofielen – al dan niet te komen tot één (langere) basispolitieopleiding met daarin opgenomen beide uitstroomprofielen. In 2024 heeft de RvA géén openbaar advies uitgebracht.

In elke RvA bijeenkomst staat één thema centraal, waarbij de directie een adviesvraag aan de Raad van Advies richt. De RvA en de directie werken met een doorlopende voorraadagenda van adviesthema's voor de eerstvolgende RvA-bijeenkomsten, waarin de thema's zijn geordend naar de Strategische Agenda Politieacademie 2022-2026. Het idee daarachter is dat het er uiteindelijk om gaat, dat de RvA-advisering bijdraagt aan de realisatie van die strategische agenda. De voorraadagenda wordt na iedere RvA-bijeenkomst geactualiseerd.

De bijeenkomsten zijn telkens gehouden in aanwezigheid van de directeur en de plaatsvervangend directeur van de Politieacademie. Dat waren in 2024 de heer drs. L. Kok en mevrouw drs. K. Van Kammen.

De directie voorziet de RvA vooraf van informatie over het adviesthema. Verder ontvangt de Raad elke bijeenkomst informatie over het vervolg op (c.q. de opvolging van) eerdere adviezen en over overige actuele ontwikkelingen binnen Politieonderwijs en onderzoek. In 2024 waren dat de volgende ontwikkelingen:

- het vervolg op - en de landelijke besluitvorming over - een integrale basispolitieopleiding PO 21 waarbij de twee huidige instroomprofielen zijn ingebouwd
- de bevindingen van de Inspectie JenV ten aanzien van de kwaliteit van PO 21 en de randvoorwaarden
- de heraccreditatie van de (bestaande) Bachelor- en Master Politieopleidingen
- ervaringen met de invoering van de nieuw ontwikkelde Bachelor Politieopleidingen
- de ontwikkeling van de kenniscentra, met name de vervulling van de randvoorwaarden daarvoor
- de verschuivingen binnen het onderzoekslandschap Politie
- ontwikkeling en uitwerking van een nieuwe systematiek van PA-financiering.

1^e bijeenkomst - 19 maart 2024

Adviesthema: duiding van – en vervolg op – de 5 jaars ZBO-evaluatie (rapport Dialogic)

Aanleiding en inleiding adviesvraag

In opdracht van het Ministerie heeft onderzoeksbureau Dialogic een uitgebreid evaluatieonderzoek uitgevoerd naar het functioneren van de Politieacademie. Het onderzoek had 2 doelen:

1. beoordeling van de doeltreffendheid, doelmatigheid en kwaliteit van het functioneren van de PA volgens de landelijke maatstaven voor 5-jaarsevaluaties in de zin van de Kaderwet ZBO's;
2. beoordeling van de governance (besturingsmodel) waarbinnen de PA opereert om te zien welke van de doelen van de wetswijziging tot inbedding van de PA in het politiebestedel (2017) zijn bereikt.

De hoofdconclusies en aanbevelingen in het Dialogic rapport zijn:

1. Het governance model heeft in de praktijk zijn oorspronkelijke verwachtingen niet of nauwelijks waargemaakt. Desondanks heeft de PA redelijk goed gepresteerd en zijn de doeltreffendheid, doelmatigheid en kwaliteit de afgelopen jaren verbeterd. "Het huidige governancemodel staat het functioneren van de PA klaarblijkelijk niet in de weg" aldus het rapport;
2. Het governancemodel (dat is een kleine ZBO zonder eigen mensen en middelen; die verschaft het Korps om niet aan de PA) heeft als nadelige consequenties gehad:
 - de externe governance is complexer geworden (met name de financiering)
 - de afhankelijkheid van de PA van het Korps is toegenomen
 - de onderlinge verhoudingen PA, NP en het Ministerie zijn minder duidelijk geworden;
3. De aanbevelingen van Dialogic ten aanzien van de governance zijn:
 - nu geen verandering aanbrengen in de governancestructuur
 - wel komen tot een duidelijker rolverdeling tussen PA, Korps en Ministerie
 - de PA moet (weer) meer zeggenschap krijgen over de inzet van capaciteit en middelen
 - vanuit het beeld van de "Politie van morgen" zal het Korps een vertaalslag moeten maken naar meerjarige opleidings- en onderzoeksbehoeften, met meerjarige onderwijsprognoses.

Het rapport constateert verder dat de PA ondanks het governance model redelijk goed heeft gepresteerd en dat de doeltreffendheid, doelmatigheid en kwaliteit de afgelopen jaren verbeterd zijn, want (aldus het rapport):

- de PA heeft wat betreft de kwaliteit grote stappen gezet
- het BPO functioneert doeltreffend
- de tevredenheid van PO21-studenten over docenten en praktijkbegeleiding is hoog
- de tevredenheidscijfers VPO zijn constant hoog (8) over 2012-2022
- het HPO functioneert doeltreffend in 2013-2019; er is een constante stijging van studenttevredenheid
- de PA doet goed onderzoek, dat hogelijk wordt gewaardeerd door de politie

Op de RvA-bijeenkomst is intensief van gedachten gewisseld over de duiding van dit rapport en wat het wél en niet heeft opgeleverd aan perspectief voor de PA-besturing in de komende jaren.

Adviezen

Uit de RvA-bespreking kwamen de volgende hoofdlijnen van advies.

- *Vooraf: totaalbeeld 5-jaars evaluatie*

De RvA geeft mee dat de PA(-directie) alle aanleiding heeft tot trots over de prestaties die de PA de afgelopen jaren heeft neergezet. Het rapport is overwegend positief over het presteren van de PA, *ondanks* het model van governance. Tegelijkertijd roept het rapport ook veel vragen op over de onderbouwing ervan, met name over de maatstaven voor de vele kwalitatieve oordelen (inclusief de positieve!). Ook valt het de RvA op dat de beoordelingen van de kwaliteit van het functioneren van de PA minder aandacht krijgen bij de duiding en bespreking van het rapport dan de beoordeling van de

werking van de governance. Dit terwijl het rapport bij de kwalitatieve beoordeling een aantal bruikbare constatering doet bijvoorbeeld over de dunne bemensing van de drie examencommissies en over het gebrek aan gecertificeerde examinatoren.

Volgens de RvA is het rapport voor de PA vooral een gemiste kans; de directie en de RvA keken vooraf uit naar de 5-jaars evaluatie als moment waarop de impact van het zogeheten “mensen en middelen model” onafhankelijk in kaart zou worden gebracht. Dat is slechts ten dele gebeurd. De inschatting van de RvA is, gelet op de aard van de beleidsreactie van de Minister (als onderdeel van het halfjaarbericht Politie), dat het rapport helaas weinig invloed zal hebben op de (governance) verbeterprocessen.

- *Conclusies rapport en conclusie Minister t.a.v. governance; gebrek kritisch ambtelijk vermogen*

De conclusie van de Minister in haar beleidsreactie aan de TK (als onderdeel van het 2e halfjaarbericht Politie) is dat “het nu niet voor de hand ligt om te opteren voor grote veranderingen in de governancestructuur, maar om te werken aan de verbetering van de doeltreffendheid van de bestaande governance”. En verder “aan de verbetering van deze doeltreffendheid van het governancemodel wordt door mij reeds op diverse manieren gewerkt”. De RvA ziet in deze beleidsreactie de uitgesproken kritische conclusies van Dialogic over de nadelige gevolgen van het governancemodel niet terug. De RvA duidt dit als een selectieve en te weinig getrouwe weergave van het Ministerie en ook van een weinig zorgzame rol van het departement jegens de PA, als eigenaar politiek verantwoordelijke voor het Politieonderwijs.

- *Duidelijker rolverdeling; actieve rol PA in benoemen en aanspreken Ministerie als eigenaar*
Het rapport beveelt aan om te komen tot een duidelijker rolverdeling tussen PA, Korps en Ministerie. Dit is niet nieuw ten opzichte van met name het ABD-evaluatierapport van 2019. De RvA ziet dan ook weinig verbetering op dit punt in de afgelopen jaren; de PA roeit weliswaar met de riemen die ze heeft, maar zonder dat er veel verandert. Intussen werken Ministerie, Korps en PA samen aan een nieuwe financieringssysteem met als doel meer zeggenschap van de PA over de middelen waarmee ze haar taak uitvoert. De vruchten daarvan zullen de komende jaren zichtbaar moeten worden.

De RvA leest in het rapport veel algemene opmerkingen over de rolverdeling en de mate waarin het Ministerie zijn eigenaarsrol pakt. De RvA adviseert de directie om vaker het Ministerie aan te spreken in concrete gevallen (in het hier en nu) op een ontoereikende vervulling van zijn rol. Ook is het advies om de huidige P&C cyclus tegen datzelfde licht te houden; de MARAP'S van de directie PA zijn aan de Korpsleiding gericht, maar dat is alleen op zijn plaats als het gaat om het halen van de beheersdoelen van het Korps en niet als het gaat om (de kwaliteit van) Politieonderwijs en -onderzoek. Daar is inhoudelijke PA-verantwoording aan het Ministerie op zijn plaats.

Volgens de RvA zou de directie er goed aan doen om het aanspreken van het Ministerie op zijn rol te koppelen aan het scherper signaleren van de risico's die de Minister als verantwoordelijke voor het Politieonderwijs loopt. Korps en PA eten wat betreft de verdeling van de beschikbare middelen uit dezelfde ruif: het geld voor Politiewerk en voor het opleiden van Politiemensen zijn communicerende vaten. Dat is een systeemfout waar bij het maken van het huidige construct volop op gewezen is door de Rekenkamer en de Raad van State. De RvA ziet dat de PA tot nu toe als uitvoeringsorganisatie zelf de risico's draagt die dit met zich brengt - en daar in de driehoek het meeste wakker van ligt. Dat moet anders.

De RvA adviseert tegelijkertijd om daar een positieve duiding aan te geven; taal en woorden maken verschil. De PA is de oplossing voor meerdere cruciale opgaven waarvoor het Korps staat. Per saldo neemt de impact van wat de PA doet de komende jaren alleen maar verder toe. De PA is een lifeline van het Korps. De uitdagingen voor de Politie en dus voor het Politieonderwijs (dus de PA) worden de komende jaren steeds groter. De tussentijdse uitstroom is groter dan ooit, bij een zeer krappe arbeidsmarkt. Het Korps heeft een groot HR-vraagstuk en de PA is er om behulpzaam te zijn bij het vinden van oplossingen voor dit vraagstuk. Het Ministerie is aan zet om als systeem-verantwoordelijke ervoor te zorgen dat Korps en PA hierin gezamenlijk kunnen optrekken. Het advies

is om de cruciale PA-rol op deze manier uit te dragen, in plaats van te spreken in termen van bijvoorbeeld “financiële claims” van de PA.

- *Werk tijdig toe naar de volgende 5-jaars evaluatie*

De 5-jaars ZBO-evaluatie is een terugkerend fenomeen. De RvA adviseert de directie om in de aanloop naar de volgende keer (de volgende 5-jaars evaluatie) hierin zelf meer het initiatief te nemen en daarbij eerder vooruit te denken en te werken.

2e bijeenkomst – 4 juni 2024

Adviesthema: invulling professionele beroepsidentiteit binnen de Politieopleidingen

Aanleiding en inleiding adviesvraag

Het doel van het initieel Politieonderwijs is om gediplomeerde Politie medewerkers af te leveren die hebben aangetoond dat zij over de noodzakelijke kennis en vaardigheden én over de juiste beroepshouding beschikken. Beroepshouding is een belangrijke maatstaf voor hun startbekwaamheid en is verankerd in de door de Minister vastgestelde kwalificaties. Het begrip beroepshouding is in de opleidingen concreter uitgewerkt in maatstaven voor fysieke, mentale en morele weerbaarheid. Bij de ontwikkeling van de nieuwe Basispolitieopleiding PO 21 en de nieuwe Bacheloropleidingen is dat vertaald naar een leerlijn professionele beroepsidentiteit door de curricula. Professionele beroepsidentiteit is de gangbare aanduiding in de diverse Politieopleidingen.

De instroom in het Korps bestaat inmiddels voor ongeveer de helft uit aspiranten (PO 21 en Bachelors) en voor de andere helft uit BOA-opgeleiden en zij-instromers met een aanstelling op specifieke vakgebieden. De BOA-opleidingen leiden medewerkers op in ondersteunende taken (functies) op het gebied van Intake & Service, Arrestantenzorg en Objectbeveiliging. Dat gebeurt via de opleiding Basis BOA in combinatie met specifieke leertrajecten voor deze specifieke taken. Bij de opleidingen voor zij-instromers op specifieke gebieden gaat het onder meer om Politie specialisten op het gebied van financieel-economische criminaliteit en Intelligence. Ook zij volgen een korte, functiegerichte opleiding. De PA besteedde BOA- en PSI-opleidingen de afgelopen jaren voor het overgrote deel uit aan derde partijen, omdat de absolute prioriteit wat betreft de inzet van de - beperkte - opleidingscapaciteit lag bij PO 21. De PA-ervaringen met de inhuur van opleidingen zijn niet onverdeeld positief. Inhuur blijkt ingewikkeld zowel organisatorisch als bij het toezien op de kwaliteitsstandaarden voor de betreffende opleidingen.

De BOA- en PSI-opleidingen bieden, net als de basispolitieopleidingen toegang tot het Politieberoep. Ook voor deze andere hoofdstromen naar het Politieberoep is professionele beroepsidentiteit een belangrijk component voor hun startbekwaamheid. De CAO Politie bevatte de afspraak om een Politie specifieke BOA-opleiding inclusief examen te ontwikkelen en in te voeren, ter vervanging van de huidige basis BOA-opleiding. De PA is hard bezig met de ontwikkeling van een Politie specifieke BOA-opleiding, op basis van de door de Minister vastgestelde kwalificatie Politieondersteuner. Dat leidt tot een opleiding die langer en diepgaander is dan de korte huidige basis BOA, en met de toevoeging van een duidelijke component beroepsidentiteit.

In de huidige situatie is de (advies)vraag van de directie aan de RvA tweeledig:

- wat zou de zwaarte van de component beroepsidentiteit moeten zijn in de relatief korte BOA- en PSI-opleidingen, nu die een tweede hoofdroute naar het Politieberoep zijn geworden;
- is, in dat licht, een uitbesteding van die opleidingen nog een reële optie of zou de PA de uitvoering van die opleidingen weer volledig in eigen beheer moet gaan nemen (dit laatste met grote Impact op de organisatie; het gaat om een jaarvolume van 1500-2000 studenten).

Adviezen

Uit de RvA-bespreking met de directie kwamen de volgende hoofdlijnen van advies.

- *Behoefte aan een narratief van professionele beroepsidentiteit en aan één standaard*

De RvA adviseert om te komen tot een (sterker) narratief van de professionele beroepsidentiteit in de Politieopleidingen die toegang geven tot het Politieberoep. Een narratief dat geldt voor al die opleidingen, ongeacht het niveau ervan, dus variërend van BOA-opleidingen tot PSI-opleidingen voor hoger opgeleide zij-instromers. Het ligt voor de hand om wat betreft beroepsidentiteit en -beroepshouding één standaard te hebben voor het hele Korps, los van het opleidingsniveau, dus voor de instroom van PO 21 aspiranten, bachelors, BOA's en zij-instromers. De basis op dit onderdeel (beroepsidentiteit) moet gelijk zijn. De RvA adviseert om over die standaard nadrukkelijker het gesprek met het Korps aan te gaan, ook al ligt er een door de Minister vastgestelde kwalificatie die leidend is voor PA en Korps. "Stevig staan", de visie van de nieuwe KC, onderstreept het belang van een gemeenschappelijk narratief over de beroepsidentiteit en van aandacht voor de normatieve context waarin de Politie optreedt. Die visie van de KC biedt een goed vertrekpunt voor dat gesprek van de PA met het Korps over beroepsidentiteit.

- *Wat verstaan we er precies onder? Eenduidige invulling professionele beroepsidentiteit*

De RvA herkent dat het ingewikkeld is om concreet handen en voeten te geven aan het begrip professionele beroepsidentiteit in de opleidingen. Dat is bij Politieopleidingen niet anders dan bij opleidingen voor andere maatschappelijke sectoren, met name voor de zorg, waar de Politie veel gelijkenissen mee heeft. De RvA constateert dat er nu bij de Politie - en de Politieopleidingen - onder professionele beroepsidentiteit ook zaken verstaan worden die daar niet in thuis horen, zoals Politie voor Iedereen (uit de gelijknamige Korpsbeweging).

De leerlijnen in PO 21 en de Bachelors werken de professionele beroepsidentiteit concreet uit in de begrippen fysieke, mentale en morele weerbaarheid. Dat geeft, ook in de taal, houvast. Tegelijkertijd is dit wel een geformaliseerde beroepsidentiteit, terwijl beroepsidentiteit door een individuele beroepsbeoefenaar wordt ingevuld en beleefd. In de leerlijn lijkt het anders gezegd vooral te gaan over de eerste betekenis en minder over de individuele invulling.

De relatief korte duur van BOA-opleidingen en opleidingen voor zij-instromers, maakt het lastig om de professionele beroepsidentiteit daarin tot haar recht te laten komen. Meerjarige opleidingen bieden een betere bedding voor vormingsaspecten, groepsvorming en de ontwikkeling van een (individuele) beroepsidentiteit. Die vragen ook om contacttijd, waar de huidige BOA- en PSI-opleidingen blended zijn vormgegeven, met een grote component e-learning / afstandsleren.

- *Spiegelen aan professionele beroepsidentiteit in bijvoorbeeld de zorg*

Ook andere maatschappelijke sectoren - met name de zorgsector - besteden zoals de RvA al constateerde aandacht aan de ontwikkeling van de professionele identiteit in beroep en opleiding. De zorg legt, anders dan de Politie, een meer individueel accent op wat je als beroepsbeoefenaar kan en wil zijn, binnen de professionele context. De RvA mist in de invulling van de professionele beroepsidentiteit door de Politie deze bredere maatschappelijke blik. Ook Defensie komt in dat verband ter sprake maar de verschillen tussen Defensie en Politie zijn op dit punt groot, want de Politie treedt op in het publiek domein en heeft contact met burgers.

- *Werkomgeving en ontwikkeling professionele beroepsidentiteit na opleiding*

De opleiding legt een basis voor de beroepsidentiteit van medewerkers, die zich daarna verder ontwikkelt. Wat de PA én wat de werkomgeving biedt als het gaat om het ontwikkelen van een stevige professionele beroepsidentiteit, dat moet onderling aansluiten. Op basis van de werkervaringen ontwikkelt de identiteit van Politied medewerkers zich verder en het helpt medewerkers om daarop te reflecteren en om dat onderling met elkaar te bespreken. Binnen de Politie willen BOA-opgeleiden doorgroeien naar breed inzetbare Politiemensen en daarin past een verdieping van hun beroepsidentiteit. De vraag is of de PA daar een rol in kan en wil spelen.

- *Uitbesteden opleidingen met component beroepsidentiteit? Scenario's*

De uitbesteding van opleidingen met een component beroepsidentiteit is een ingewikkelde, dat ziet ook de RvA. De ervaringen van de PA met uitbesteding van BOA- en PSI-opleidingen zijn weinig hoopgevend. Met name de uitbestede PSI-opleidingen zijn zeker in de beginfase door de ondergrens gezakt, zo geeft de directie aan. Op zich zou een vastgestelde kwalificatie zowel houvast moeten

bieden bij het zelf uitvoeren van het daarop gebaseerde onderwijs als bij uitbesteding, maar de vraag is in hoeverre je professionele vorming ooit kunt uitbesteden.

De RvA adviseert om niet bij voorbaat te kiezen voor zelf uitvoeren of uitbesteden maar om daar scenario's voor te ontwikkelen. Je hoeft niet alles zelf te doen en kunt ketenpartners erbij betrekken. Een van de mogelijke scenario's is dat de PA uitgroeit tot een breed opleidingsinstituut voor de andere vormen van instroom (waaronder nu BOA en PSI) naast de andere hoofdstroom van de huidige brede basispolitieopleidingen. De RvA vraagt zich af of het regulier MBO niet één van die partners kan zijn met een toevoerroute naar de Politie, vergelijkbaar met de MBO-opleiding Veiligheid & Vakmanschap (VeVa) die jongeren voorbereidt op een baan binnen de krijgsmacht, met een lange stage bij een van de krijgsmachtonderdelen.

3e bijeenkomst – 3 oktober

Adviesthema: begeleiding aspiranten als kritieke factor

Aanleiding en inleiding adviesvraag

Binnen de 2-jarige basispolitieopleiding PO 21 bestaat het 2e jaar vooral uit leren in de praktijk in een basisteam. De eenheden zijn zodoende als leerwerkbedrijf medeverantwoordelijk voor het opleiden van de aspiranten. Aspiranten volgen de hele opleiding in kleine leerteams (ca. 8 studenten), ook in het 2e jaar. De PA is verantwoordelijk voor het werkend leren in het 2e jaar en tegelijkertijd afhankelijk van het Korps wat betreft de kwantiteit en kwaliteit van de begeleiding. De begeleiding van aspiranten is georganiseerd in een driehoek van:

- begeleiding door de PA-docent op de Leer Ontwikkel Plek (LOP) binnen de eenheid
- begeleiding door de praktijkbegeleider (PB'er, vanuit de eenheid)
- begeleiding door de trajectbegeleider (TB'er, vanuit OBT).

De PA-docenten staan in het 2e leerjaar meer op afstand; de PB'er begeleidt dan de aspiranten op de werkvloer en legt hun ontwikkeling vast. De PB'er geeft de PA input voor beslissingen over het leerproces en is voor de kwaliteit van de (praktijk)begeleiding van aspiranten van cruciaal belang. De bedoeling is dat met name de PA-docent en de PB'er intensief samenwerken en veelvuldig contact hebben over de uitvoering van de praktijkopdrachten door de aspiranten.

In de recente Inspectiebrief over PO 21, uit 2024, houdt de Inspectie de werking van het begeleidingsmodel tegen het licht. De Inspectie constateert dat er met name druk staat op de capaciteit aan praktijkbegeleiders. *“Deze rol wordt binnen eenheden en basisteams verschillend ingevuld, van vooral coördinerend tot meer praktisch/begeleidend. Sommige praktijkbegeleiders zijn volledig vrijgemaakt. Anderen zijn deels inzetbaar in hun basisteam. Door de hoge werkdruk in de basisteams worden deze praktijkbegeleiders soms ingezet in de operatie terwijl zij eigenlijk studenten zouden begeleiden. Verder kunnen praktijkbegeleiders minder aanspraak maken op (onregelmatigheid)toeslagen waardoor de rol vaak een financiële teruggang betekent. De animo voor de rol is beperkt en het verloop is hoog. Vanaf 2025 loopt bovendien de gedoogperiode voor generalisten af. Dit kan de druk op de capaciteit van praktijkbegeleiders verder verhogen. Het organiseren van ervaren begeleiders is, door de hoge instroom van nieuwe medewerkers in de basisteams, niet makkelijk.”* De Inspectie vervolgt met: *“De druk op de capaciteit van praktijkbegeleiders wordt beschouwd als ‘wicked problem’. Om de druk op de operationele politiecapaciteit te verlagen en te voldoen aan de uitbreidingsvraag, is een verhoogde instroom van nieuwe medewerkers nodig. Voor het opleiden van nieuwe medewerkers is weer, en bij voorkeur ervaren, begeleidingscapaciteit nodig en die moet uit de eenheden komen”.*

Intussen laat de eigen Monitor PO 21 zien dat geen enkele regionale eenheid voldoet aan de standaarden voor het werkend leren op zowel kwantiteit als kwaliteit. Gemiddeld genomen is minder dan de helft van het benodigde aantal PB'ers gerealiseerd. Het aantal gerealiseerde PB'ers wat daarnaast ook voldoet aan alle kwaliteitseisen varieert van 50% tot bijna 100%. Kortom: de aspiranten lopen nu risico's. De tevredenheid van aspiranten over de kwaliteit van de leerwerkplek volgens de Monitor PO 21 is wel stabiel gebleven.

Het dilemma van de directie is hoe de PA haar verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het werkend leren en gezien de huidige stand van zaken verder inhoud geeft. Wat zijn mogelijke interventies (operationeel/tactisch maar ook op strategisch niveau)? Welk beeld heeft de RvA daar tijdens het voorafgaande werkbezoek bij OBT Den Haag bij gekregen?

Adviezen

Samenhangende sturing op versnipperd leerlandschap Politie

Het adviesthema van 3 oktober lag in het verlengde van het werkbezoek van de RvA aan de afdeling Operationele Begeleiding en Training (OBT) van de eenheid Den Haag, diezelfde middag. Tijdens dat werkbezoek kwamen onder het motto “medewerkersreis door het leerlandschap van de Politie” een groot aantal OBT-onderdelen aan bod, zoals trajectbegeleiding, de trajecten van start- naar vakbekwaam, Leren & Ontwikkelen, de integrale beroepsvaardigheidstraining (IBT), Rijvaardigheidstraining en Digitalisering. Elk van deze onderdelen werd ingeleid door bevoegde OBT-medewerkers en leidinggevend, waarna er intensief van gedachten gewisseld is met de RvA over de initiatieven van de diverse OBT-onderdelen en de rol van de PA daarbij. Een rode draad was dat OBT de PA meer wenst te betrekken en een steviger samenwerking zoekt.

Tijdens het werkbezoek kwam herhaaldelijk aan de orde dat het leerlandschap van de Politie ingewikkeld is en diffuus. De gang langs de diverse onderdelen riep bij de RvA de vraag op waar deze verschillende actoren rond het thema leren en ontwikkelen – de verschillende OBT-onderdelen, de eenheden zelf en de PA – onderling samenkomen. Welke doorlopende leerlijnen zijn er, welk gemeenschappelijk gedachtegoed dat richting geeft en samenhang? Wie is de dirigent van de Politie als lerende organisatie, met gezag naar de eenheden, naar staven en naar de PA? Waar zou een gemeenschappelijke propositie vandaan moeten komen?

De RvA was aangenaam verrast door de vele initiatieven binnen diverse onderdelen van OBT. Er gebeurt meer in het leerlandschap van de Politie dan de RvA verwachtte. De RvA mist de aansluiting bij de PA en mist een vorm van validatie door de PA van de diverse initiatieven op het gebied van de leren en ontwikkelen, zoals het traject van start- naar vakbekwaam. De RvA kreeg de indruk dat de PA op operationeel niveau volop betrokken is, door deelname van medewerkers in werkgroepen bijvoorbeeld. De RvA adviseert de directie om daar meer bestuurlijke aandacht aan te geven, zodat er meer gezamenlijke sturing plaats kan vinden en de ontwikkelingen in het leerlandschap Politie meer in lijn gebracht kunnen worden met wat de PA doet. De RvA biedt de hulp aan om dit vraagstuk van een samenhangend leerlandschap beter op de agenda te krijgen, door een openbaar advies of door het beleggen van een mini-conferentie rond dit thema.

Begeleiding aspiranten als kritieke factor

De complexiteit van het begeleidingsmodel kwam ook regelmatig terug tijdens het werkbezoek: 3 verschillende actoren (docent, praktijkbegeleider, trajectbegeleider) afkomstig uit 3 verschillende Korpsonderdelen (PA, de eenheid, PDC-OBT) werkt niet optimaal, zoveel is duidelijk. De directie illustreert dat ook met voorbeelden. Bij ongeschiktheid van een aspirant is bijvoorbeeld de vraag wie dan de knoop doorhakt. Is de leeromgeving (de PA dus) bepalend voor de ongeschiktheid of de werkomgeving? Studenten vinden dat verwarrend. Ook in vertrouwenszaken werkt die verwarring vaak door.

De RvA ziet de kwantiteit en kwaliteit van de praktijkbegeleider als cruciaal. Stel dat die op orde zouden zijn, zou dan niet de rol van de trajectbegeleider veel overzichtelijker zijn? Lost het probleem zich dan niet vanzelf op? In het regulier onderwijs is de docent veel meer eigenaar van dit proces dan dat in het Politieonderwijs het geval lijkt te zijn. Waar het niet goed gaat bij studenten, bijvoorbeeld binnen leerteams, is toch vooral de docent aan zet.

Het is de verantwoordelijkheid van de PA om aan het eind van de 2 jaar te bepalen of de aspirant startbekwaam is. Onderdeel van die PA-verantwoordelijkheid is het toezien op de kwaliteit van praktijkbegeleiding tijdens het leren in de praktijk. Omdat de Monitor PO 21 alarmerend is over de kwantiteit en kwaliteit van de praktijkbegeleiding, en de ondergrens in zicht komt, adviseert de RvA de directie PA om dat scherp te benoemen en te adresseren en om samen met het Korps ermee aan de slag te gaan. De RvA begreep tijdens het werkbezoek dat het absorptievermogen is bereikt en dat

er relatief veel studenten zijn die worstelen om zich staande te houden in de beroepspraktijk. Dat kan niet anders dan aanleiding zijn tot zorg.

